

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการอ่านและการใช้ประโยชน์จากนิตยสารผู้หญิงหัวนอกของผู้อ่านเพศหญิงในเขตกรุงเทพมหานครนั้น” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษา กระทำเพียงครั้งเดียวในกลุ่มการศึกษาเพียงกลุ่มเดียว (One Shot Descriptive Survey Research) และใช้วิธีการให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามเอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้หญิงซึ่งมีอายุระหว่าง 20-40 ปี อาศัยอยู่ในเขตการปกครองกรุงเทพมหานครทั้งหมด 50 เขต มีจำนวน 116,993 คน (ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร, 2543)

กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเปิดตารางสำเร็จของ Taro Yamane โดยผู้วิจัยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% และความผิดพลาดไม่เกิน 5% ซึ่งจากตารางจำนวนประชากรตั้งแต่ 100,000 คนขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างที่ควรใช้ควรมีขนาด 400 คน

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร, 2549)

1. วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) กล่าวคือ แบ่งเขตตามการบริหารงาน 6 กลุ่มโซน ดังนี้

- กลุ่มรัตนโกสินทร์ ได้แก่ เขตดุสิต เขตบางซื่อ เขตบางรัก เขตปทุมวัน เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตพญาไท เขตราชเทวี เขตสัมพันธวงศ์ รวมทั้งสิ้น 9 เขต

- กลุ่มบูรพา ได้แก่ เขตจตุจักร เขตดอนเมือง เขตบางกะปิ เขตบางเขน เขตบึงกุ่ม เขตสายไหม เขตลาดพร้าว เขตวังทองหลาง เขตหลักสี่ รวมทั้งสิ้น 9 เขต

- กลุ่มศรีนครินทร์ ได้แก่ เขตประเวศ เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง เขตหนองจอก เขตคลองสามวา เขตคันนายาว เขตสะพานสูง รวมทั้งสิ้น 8 เขต

- กลุ่มเจ้าพระยา ได้แก่ เขตคลองเตย เขตดินแดง เขตพระโขนง เขตสาทร เขตยานนาวา เขตบางคอแหลม เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตบางนา รวมทั้งสิ้น 9 เขต

- กลุ่มกรุงธนเหนือ ได้แก่ เขตตลิ่งชัน เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตภาษีเจริญ เขตหนองแขม เขตทวีวัฒนา รวมทั้งสิ้น 7 เขต

- กลุ่มกรุงธนใต้ ได้แก่ เขตคลองสาน เขตจอมทอง เขตธนบุรี เขตบางแค เขตบางบอน เขตบางขุนเทียน เขตราชพฤกษ์ รวมทั้งสิ้น 8 เขต

เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทั่วกรุงเทพมหานคร ในแต่ละกลุ่มได้ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากเพื่อเลือกเขตที่จะทำการสุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 2 เขต ซึ่งผลการจับฉลากได้เขตที่จะทำการสุ่มตัวอย่างดังนี้

- กลุ่มรัตนโกสินทร์	ได้แก่	เขตพระนคร	เขตปทุมวัน
- กลุ่มศรีนครินทร์	ได้แก่	เขตจตุจักร	เขตลาดพร้าว
- กลุ่มเจ้าพระยา	ได้แก่	เขตสาทร	เขตคลองเตย
- กลุ่มกรุงธนเหนือ	ได้แก่	เขตบางกอกน้อย	เขตบางพลัด
- กลุ่มกรุงธนใต้	ได้แก่	เขตธนบุรี	เขตบางแค

2. วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่พบในสถานที่ต่าง ๆ อันเป็นแหล่งชุมนุมของกลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลายมากที่สุด ซึ่งได้แก่ศูนย์การค้า ร้านหนังสือ ซูเปอร์มาร์เก็ต หน้าโรงพยาบาลนตริ์ จนครบจำนวนตามต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้มีการกระจายของกลุ่มตัวอย่างให้มากที่สุด

3. วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Screening test) โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่พบว่ารู้จักหรือเคยอ่านนิตยสารผู้หญิงหัวนอกหรือไม่ หลังจากนั้นทำการแจกแบบสอบถามเฉพาะผู้ที่รู้จักหรือเคยอ่านเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administered) ซึ่งมีทั้งชนิดคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านนิตยสารผู้หญิงหัวนอกของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิตยสารผู้หญิงหัวนอกที่อ่านประจำ เหตุผลที่อ่านนิตยสารผู้หญิงหัวนอก ระยะเวลาในการอ่านนิตยสารผู้หญิงหัวนอกแต่ละครั้ง ลักษณะการอ่านนิตยสารผู้หญิงหัวนอก

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในสื่อ นิตยสารผู้หญิงหัวนอก ว่าเนื้อหาประเภทใดที่ผู้อ่านเพศหญิงชอบและประเภทใดที่ไม่ชอบ โดยใช้มาตราส่วน ไคเคิร์ต (Likert Scale) ในการวัด โดยแบ่งระดับความพึงพอใจที่มีต่อเนื้อหาของนิตยสารผู้หญิงหัวนอกออกเป็น 5 ระดับ ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบตามต้องการ คือ พอใจมาก พอใจ เฉย ๆ ไม่พอใจ และไม่พอใจมาก ได้แก่

- 3.1 คอลัมน์แฟชั่นและความงาม
- 3.2 คอลัมน์บันเทิง
- 3.3 คอลัมน์สุขภาพและเซ็กส์
- 3.4 คอลัมน์งานและอาชีพ
- 3.5 คอลัมน์แม่บ้านการเรือน
- 3.6 คอลัมน์ดวงชะตาราศี
- 3.7 คอลัมน์ท่องเที่ยว
- 3.8 คอลัมน์ข่าวสังคม
- 3.9 โฆษณา

โดยกำหนดคะแนนดังนี้

พอใจมาก	คิดเป็นคะแนน	5
พอใจ	คิดเป็นคะแนน	4
เฉย ๆ	คิดเป็นคะแนน	3
ไม่พอใจ	คิดเป็นคะแนน	2
ไม่พอใจมาก	คิดเป็นคะแนน	1

จากนั้นนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ความพอใจอยู่ในระดับ “ไม่พอใจอย่างยิ่ง”

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความพอใจอยู่ในระดับ “ไม่พอใจ”

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ความพอใจอยู่ในระดับ “เฉย ๆ”

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ความพอใจอยู่ในระดับ “พอใจ”

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ความพอใจอยู่ในระดับ “พอใจอย่างยิ่ง”

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยสารผู้หญิงหัวนอก โดยแบ่งระดับการใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยสารผู้หญิงหัวนอกออกเป็น 5 ระดับ ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบตามต้องการ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด การใช้ประโยชน์จากสื่อวิทยสารผู้หญิงหัวนอก ได้แก่

4.1 ด้านข่าวสาร

4.1.1 ทำให้สามารถติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ และความเคลื่อนไหวในสังคมและโลก

4.1.2 ใช้เป็นสื่อกลางในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4.1.3 ทำให้สามารถสนองความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง

4.2 ด้านความรู้และการพัฒนาตนเอง

4.2.1 ใช้เป็นข้อแนะนำในการปฏิบัติและการตัดสินใจ ทำให้สามารถเพิ่มพูนความรู้

4.2.2 เป็นการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง

4.2.3 ทำให้สามารถปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง

4.2.4 ทำให้สามารถใช้ความรู้มาพัฒนาอาชีพและการงาน

4.2.5 เพื่อช่วยในการคบเพื่อน

4.3 ด้านบันเทิง

4.3.1 ทำให้สามารถผ่อนคลายความเครียด เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

4.3.2 ใช้เพื่อเลี้ยงชีพและค้นหารางวัล

4.4 ด้านโฆษณา

4.4.1 ใช้ในการตัดสินใจเพื่อซื้อสินค้าและบริการ

4.4.2 ทำให้สามารถดูความก้าวหน้าของการโฆษณา

โดยกำหนดคะแนนดังนี้

มากที่สุด	คิดเป็นคะแนน	5
มาก	คิดเป็นคะแนน	4
ปานกลาง	คิดเป็นคะแนน	3
น้อย	คิดเป็นคะแนน	2
น้อยที่สุด	คิดเป็นคะแนน	1

จากนั้นนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยของระดับการใช้ประโยชน์ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง การใช้ประโยชน์อยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง การใช้ประโยชน์อยู่ในระดับ “น้อย”

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง การใช้ประโยชน์อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง การใช้ประโยชน์อยู่ในระดับ “มาก”

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง การใช้ประโยชน์อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงสื่อวิทยสารผู้หญิงหัวนอก

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การทดสอบความเที่ยงตรง

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และโครงสร้างของแบบสอบถาม (Construct Validity) เพื่อให้ได้คำถามที่ตรงกับวัตถุประสงค์ และสัมพันธ์กับทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย เพื่อรับคำแนะนำและแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปทดสอบก่อน แล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลจริง

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้ว จำนวน 30 ชุด ไปทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Pre-Test) โดยการหาค่าตัวประสิทธิแบบอัลฟา (Coefficient of Alpha) คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Science version Personal Computer Plus) ซึ่งผลการทดสอบปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์แบบอัลฟามีค่าเท่ากับ 0.7146 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามนี้อยู่ในระดับที่มีความน่าเชื่อถือพอใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้ปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วจึงทำการเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้วางแผนการคัดเลือกตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด โดยใช้พนักงานงานสนามทอดแบบสอบถาม

ก่อนแจกแบบสอบถาม พนักงานได้ถามกลุ่มเป้าหมายก่อนว่า รู้จักหรือเคยอ่านนิตยสารผู้หญิงหัวนอกหรือไม่ หลังจากนั้นทำการแจกแบบสอบถามเฉพาะผู้ที่รู้จักหรือเคยอ่านเท่านั้น

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนรวมทั้งสิ้น 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถาม

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการลงรหัส (Coding) และประมวลผล เพื่อคำนวณค่าทางสถิติที่ต้องใช้ในการศึกษา โดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Science version Personal Computer Plus)

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการทดสอบสมมติฐาน ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน (SD) ในการอธิบายข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับนิตยสารผู้หญิงหัวนอก ความพึงพอใจในนิตยสารผู้หญิงหัวนอก และการใช้ประโยชน์จากนิตยสารผู้หญิงหัวนอก